

	Центральний український державний університет імені Володимир а Винниченка	Силабус навчальної дисципліни			
		Назва дисципліни Педагогіка та інклюзивна освіта (Історія педагогіки)			
		Статус дисципліни обов'язковий компонент (цикл загальної чи фахової підготовки)			
Галузь знань	А Освіта				
Спеціальність	А 6.02 Спеціальна освіта				
Освітня програма	Спеціальна освіта (Корекційна психопедагогіка і логопедія)				
Рівень вищої освіти	Бакалавр				
Форма навчання	Денна				
Курс	3				
Семестр	5				
Обсяг дисципліни	Кредити	1.5	Години	45	
	Лекційні			10	
	Практичні/семінарські			8	
	Лабораторні				
	Самостійна робота			27	
Семестровий контроль	Залік				
Викладач	<i>Окольніча Тетяна Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти</i>				
Контактна інформація	t.vladimirovna.75@ukr.net				
Кафедра	Спеціальної освіти				
Факультет	Факультет освітніх наук та мистецтв				
Предмет навчання	Предметом вивчення навчальної дисципліни є: історія та закономірності розвитку педагогіки, освіти та виховання; педагогічні ідеї та погляди представників педагогічної думки України та світу.				
Мета	Мета навчальної дисципліни: розвиток здатності зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку педагогічної науки, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя, опанувати досягненнями світової цивілізації в галузі педагогічної науки та надбань української педагогічної думки, народної педагогіки, шкільної практики, багатовікових педагогічних традицій українського народу; опанування майбутніми вчителями досягнень світової цивілізації в галузі педагогічної науки та надбань української педагогічної думки, народної педагогіки, шкільної практики, багатовікових педагогічних традицій українського народу.				

<p>Компетентності</p>	<p><i>Інтегральна компетентність:</i> здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології й характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p><i>Загальні</i></p> <p>ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p><i>Спеціальні</i></p> <p>СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами. СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти. СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p>
<p>Програмні результати</p>	<p>РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти</p> <p>РН17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	<p><i>Розділ 1. Історія світової педагогіки</i></p> <p>Тема 1. Школа, виховання і педагогічна думка в Античному світі</p> <p>Загальна характеристика античної традиції виховання. Характеристика спартанської й афінської систем виховання. Зміст і методика навчання у школах Стародавньої Греції класичного періоду. Філософи Стародавньої Греції про виховання. Освіта в епоху еллінізму. Педагогічні ідеї Демокріта, Сократа, Платона, Арістотеля. Становлення Римської системи виховання в VI–I ст. до н.е. Типи шкіл. Педагогічні погляди Квінтіліана. Педагогічні ідеї Римських стоїків (Сенеки, Епіктета, Марка Аврелія).</p> <p>Тема 2. Виховання, школа й педагогічна думка епохи Відродження і Реформації. Соціально-економічні, політичні та ідеологічні умови розвитку педагогіки в пізньому Середньовіччі. Загальна характеристика педагогічної думки епохи Відродження. Система виховання та освіти в країнах Європи. Типи шкіл. Зародження гуманістичної педагогіки. Модель ідеальної освіти у творчості Вітторіно да Фельтре, Єразма Роттердармського, Т.Мора, Т.Кампалелли, Ф.Рабле. Педагогічні погляди діячів Реформації. Розвиток виховання й шкільництва в епоху Реформації. Контрреформація в освіті. Характеристика єзуїтського виховання.</p> <p>Тема 3. Школа і виховання на початку Нового часу. Педагогічна система Я.А. Коменського.</p> <p>Вплив класичної європейської філософії на розвиток освіти й виховання. Традиції європейської освіти XVI–XVII сторіччя. Життя і науково-педагогічна діяльність Я.А. Коменського.</p>

Світоглядні переконання Я.А. Коменського як основа його педагогічних поглядів. Обґрунтування Я.А. Коменським принципу природо відповідності виховання як методологічної парадигми нової освіти. Вікова періодизація та система шкіл за Я.А. Коменським. Дидактичні погляди Я. А. Коменського. Класно-урочна система. Вимоги до вчителя. Значення теорії Я.А. Коменського для сучасної школи.

Тема 4. Педагогічна думка і школа в Англії у ХУІ–ХУІІІ ст. Педагогічні погляди Джона Локка. Педагогічна думка Французького Просвітництва. Педагогічні погляди Ж.-Ж. Руссо. Педагогічна теорія Й.Г. Песталоцці

Характеристика розвитку освіти в Англії у ХVІІ ст. Життя і філософсько-педагогічні погляди Джона Локка. Теорія „виховання джентльмена” Джона Локка. Дж. Локк про фактори розвитку особистості, роль виховання. Система фізичного виховання. Зміст морального, розумового виховання. Дж. Локк про значення дитячої праці. Педагогічні погляди діячів англійського Просвітництва.

Основні тенденції розвитку філософсько-педагогічної думки французького Просвітництва. Педагогічна концепція Ж.-Ж. Руссо: філософське підґрунтя педагогічних поглядів Ж.-Ж. Руссо; теорія вільного виховання; природовідповідне виховання; вікова періодизація і зміст виховання. Суперечності в педагогічних поглядах Ж.-Ж.Руссо. Педагогічна думка і школа в період Французької буржуазної революції поч. ХVІІІ ст. Життя та педагогічна діяльність Й.Г. Песталоцці. Ідея поєднання навчання з продуктивною працею. Теорія елементарної освіти. Характеристика розумової, моральної, фізичної, трудової освіти. Принцип природовідповідності. Методика початкового навчання дітей. Значення літературно-педагогічної спадщини Й.Г.Песталоцці для розвитку світової педагогічної думки.

Тема 5. Зарубіжний досвід упровадження інклюзивної освіти. Реалізація основних принципів інклюзивної освіти у країнах Європи. Інтегроване та інклюзивне навчання в Італії. Рівноправність у здобутті освіти (досвід Австрії). Освітня реформа (досвід Голландії). Особливості впровадження інклюзивного навчання у Ізраїлі Шведська модель інклюзивної освіти. Досвід упровадження інклюзії в країнах Америки та Канади. Особливості моделей інклюзивної освіти в країнах Європи. Облаштування безбар’єрного доступу в зарубіжній інклюзивній школі.

Розділ 2. Історія педагогіки України

Тема 6. Школа, освіта і виховання в Київській Русі та Руських князівствах (ІХ–ХІІІ ст.).

Освіта й виховання у дохристиянський період. Освітня реформа князів Володимира та Ярослава Мудрого. Освіта і виховання жінок. Педагогічна думка в пам’ятках писемності Київської Русі. Характеристика перекладних та оригінальних літературно-педагогічних пам’яток Київської Русі ХІ–ХІІІ ст. Зміст та історико-педагогічне значення “Повчання дітям” Володимира Мономаха.

Тема 7. Школа, виховання і педагогічна думка епохи Українського Відродження (XV – перша пол. XVIII ст.) Умови розвитку українського національного шкільництва. Культурно-освітня діяльність П.Русина, Ю. Дрогобича. Виникнення і розвиток братських шкіл в Україні. Статути братських шкіл. Принципи організації, етапи розвитку, зміст і методика навчання у братських школах. Українська козацька педагогіка. Перші українські виші. Педагогічна думка в Україні в епоху національного Відродження. Педагогічні ідеї у творах К.Ставровецького, І.Борецького, Памви Беринди, Г.Смотрицького, М.Смотрицького, Є.Славинецького, Ф.Прокоповича.

Тема 8. Розвиток української педагогіки й шкільництва у другій половині XVIII - XIX ст.

Особливості розвитку шкільництва у зв'язку із втратою автономії України у другій пол. XVIII ст. Характеристика системи освітніх закладів в Україні у першій пол. XIX ст. Становлення і розвиток університетської освіти. Освіта в Східній Галичині, на Буковині і Закарпатті у другій пол. XVIII – першій пол. XIX ст.

Українське просвітництво XVIII ст. Педагогічні погляди і діяльність Г.Сковороди. Філософські основи педагогічних ідей Сковороди, ідея «сродної праці». Ідея природовідповідного виховання. «Педагогіка серця» у творчості Г.Сковороди. Педагогічна думка в Україні першої пол. XIX ст. Педагогічні ідеї Т.Шевченка, П.Куліша, М.Костомарова. Педагогічні погляди і діяльність М.Драгоманова. Педагогічна діяльність та погляди О.Духновича.

Характеристика розвитку освіти в Україні у другій пол. XIX ст. Система навчальних закладів початкової і середньої освіти та особливості їх поширення в Україні. Розвиток недільних шкіл. Реформа вищої освіти. Особливості жіночої освіти в Україні. Фребелівський жіночий педагогічний інститут. Педагогічна думка в Україні другої пол. XIX ст. Педагогічні погляди і діяльність Х.Алчевської, М.Корфа, Б.Грінченка, І.Франка, Л. Українки.

Життя та педагогічна діяльність К.Ушинського. К.Ушинський про педагогіку як науку і мистецтво виховання. Ідея народності виховання. Дидактичні погляди Ушинського. Основні закономірності процесу навчання. Значення рідної мови. Вимоги до вчителя, його підготовки. Педагогічні ідеї К.Ушинського і відродження національної школи.

Тема 9. Українська школа й педагогіка у XX ст.

Доба української революції і початок національного, культурного й освітнього відродження. Шкільні реформи початку XX ст. Розширення мережі початкової освіти: сільські однокласні і двокласні училища, міські училища, церковно-приходські школи та ін. Поява вищих початкових училищ. Експериментальні навчально-виховні заклади. Стан освіти після 1917 р. Ідея національної школи С.Русової. Виникнення Центральної Ради і її освітня діяльність. Освітня політика Гетьманату та Директорії. Декрети про народну освіту. Система народної освіти України (1920), особливості розвитку її ланок, суперечності цього процесу.

	<p>Введення загальної обов'язкової початкової освіти (1930 р.). Введення єдиної системи народної освіти (1934 р.). Виникнення Центральної Ради і її освітня діяльність. Реформування змісту шкільної освіти.</p> <p>Педагогічні погляди О. Залужного, Я. Чепіги, О. Попова, С. Ананьїна та ін. Педагогічна діяльність А.Макаренка. Сучасні наукові погляди на спадщину А.С.Макаренка.</p> <p>Розвиток педагогічних інновацій в Україні у другій половині ХХ століття. Особливості шкільного життя в повоєнний період. Уведення загального семирічного навчання (1949 р.). Закон про школу (1958 р.) Обов'язкова загальна освіта. Реформа школи 1984 року. Труднощі в розвитку школи, педагогічної науки. Педагогічні погляди і діяльність Г. Ващенка. Новаторська педагогіка 80-90-х років.</p> <p>Філософсько-педагогічна доктрина В.О. Сухомлинського. Принцип природовідповідності у теорії В. О. Сухомлинського. Шляхи формування всебічно розвиненої особистості у творчій спадщині В. О. Сухомлинського. Вимоги до школи і вчителя у творчості В. О. Сухомлинського. Внесок у розвиток національної освіти й педагогічної науки В. О. Сухомлинського.</p> <p>Тема 10. З історії розвитку освіти осіб з особливими потребами в Україні.</p> <p>Історичне підґрунтя інклюзивної освіти. Періоди становлення системи освіти осіб з порушеннями розвитку в Україні. Відкриття перших приватних закладів для різних категорій дітей з порушеннями розвитку. Розвиток диференційної діагностики.</p>
<p>Критерії оцінювання роботи студентів</p>	<p>Система оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни складається з поточного (під час семінарських занять та результатів виконання навчальних завдань) і підсумкового (семестрового) контролю у формі заліку за національною шкалою та шкалою ЄКТС: 100-балів</p> <p>Розподіл балів, які отримують студенти</p> <p>4 с. х 5б.= 20 б. + ІТЗ 25 б.+ ІТЗ 25 б.= 60 б.+ екзамен 40 Б. = 100 б.</p> <p><i>Максимальний бал оцінки рівня знань під час усного опитування на семінарському занятті – 5 балів:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • 5 б. - знання є глибокими, міцними, узагальненими, системними; студент вміє застосовувати знання творчо, його відповідь характеризує вміння самостійно оцінювати різноманітні педагогічні ситуації, явища, концепції та теорії, виявляти й відстоювати особисту позицію; вдало ілюструє теоретичні педагогічні положення; • 4 б. - студент знає ознаки педагогічних понять, явищ, закономірностей, усвідомлює зв'язки між ними, самостійно застосовує знання в стандартних і нестандартних ситуаціях, вміє робити висновки, виправляти допущені помилки; відповідь повна, правильна; інколи допускає незначні помилки у відповідях; • 3 б. - студент знає найсуттєвіші істотні ознаки педагогічних понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє робити висновки, виправляти допущені помилки; відповідь повна, правильна, хоча їй бракує власних

суджень; допускає незначні помилки у відповідях і під час виконання практичних завдань;

- 2 б. - відповідь при відтворенні матеріалу елементарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.
- 1 б. - студент присутній на семінарському занятті, але не проявляє свої пізнавальні досягнення, робить незначні доповнення під час обговорення питань семінарського заняття.

Оцінювання навчальних досягнень студентів за виконання індивідуальних творчих завдань відбувається за допомогою 20-бальної шкали:

20 балів – ІНДЗ виконане самостійно, в повному обсязі, у змісті відображено актуальність вибору теми, мету, завдання, окреслені сучасні підходи до даної проблеми, вказана власна точка зору, виокремлені ґрунтовні висновки, оформлена робота згідно вимог.

19-16 балів – ІНДЗ виконане самостійно, у змісті відображено актуальність, але не зовсім точно сформульовано мету, завдання, наявні різні підходи до даної проблеми, є спроба окреслення власної точки зору, показані загальні висновки, оформлена робота згідно вимог.

15-11 балів – ІНДЗ виконане самостійно, у змісті є спроба обґрунтування важливості теми; мета, завдання поверхнево сформульовані, наявний загальний зміст роботи, вказані загальні висновки, оформлена робота згідно вимог.

10-5 балів – ІНДЗ виконане частково, обґрунтування вибору теми відсутнє; мета, завдання визначені не належним чином, зміст роботи не чітко розкритий, висновки носять описовий характер.

Політика курсу

Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральнoукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка».

Студенти, викладачі мають дотримуватися [ЕТИЧНИЙ КОДЕКС університетської спільноти в Центральнoукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка](#).

Академічна доброчесність. Очікується, що ІТЗ студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. При використанні чужих ідей і тверджень у власних роботах обов'язково посилаються на використані джерела інформації. Під час оцінювання результатів навчання не користуються недозволеними засобами, самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання.

Відвідування занять та поточний контроль.

Зараховуються бали, набрані при поточному опитуванні, самостійній роботі та бали підсумкового контролю. Якщо студент відсутній з поважної причини, він/вона презентують

	<p>виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.</p> <p>Недопустимі під час вивчення навчальної дисципліни пропуски та запізнення без поважних причин на заняття, списування та плагіат, несвоєчасне виконання поставленого завдання.</p> <p>Підсумковий контроль. Підсумковий/Семестровий контроль проводиться у формі заліку у терміни, передбачені графіком навчального процесу. Завданням заліку є перевірка розуміння програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу залік оцінює рівень засвоєння компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами.</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p>Офіційний сайт ЦДУ: http://www.kspu.kr.ua/ua/. http://www.info-library.com.ua/books-book-69.html http://pidruchniki.ws/17530607/pedagogika/ponyattya_istoriyi_pedagogiki http://ebooktime.net/book_346.html http://eduknigi.com/ped_view.php?id=25 http://www.info-library.com.ua/books-text-466.html http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Pedagog/Djurin/index.php http://jorigami.narod.ru/PPcorner/Classics/Komensky/Komensky_Ya_n_Amos_Velikaya_didakt_izbr.htm http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/znphnpu/ZNtNDR/2008_28/9.htm</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закон України «Про загальну середню освіту» [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.mon.gov.ua/education/average. 2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://www.mon.gov.ua/education/average. 3. Закон України «Про позашкільну освіту» [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.zakon.rada.gov.ua 4. Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/24565/ 5. Єдине освітнє інформаційне вікно України [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.osvita.com 6. Інформаційний портал «Знання» [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://znannya.info 7. Новий освітній простір: Інформаційний посібник, 2019 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2019/04/NOP_Motivuyuchiy-prostir.pdf?fbclid=IwAR1wgpWNjVUhfE6uJH0abN7iFcWAxQAWMTnMoGjlepbBQUXX47kRw_Z8Qc 8. Освіта України [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://osvita-ukrainy.com.ua Освіта UA [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://osvita.ua 9. Онлайн-курс «Права людини в освітньому просторі» . [Електронний ресурс]. Режим доступу : / Студія онлайн-освіти EdEra – Режим доступу: https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EDERA_OSCE+HRE101+2019/about

	<p>10. Онлайн-курс «Протидія та попередження булінгу (цькуванню) в закладах освіти» [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://shr.name/cTv6O</p> <p>11. Освітній портал "Освіта.UA". http://osvita.ua</p> <p>12. Освітянська мережа України. www.edu.kiev.ua</p> <p>13. Освітній портал «Naurok.ua» [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://naurok.com.ua,</p> <p>14. Освітній портал «Vseosvita.ua» [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://vseosvita.ua)</p> <p>15. Портал сучасних педагогічних ресурсів [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.intellect-invest.org.ua</p> <p>16. Е-бібліотека – сайт Всеукраїнського фонду «Крок за кроком»: www.ussf.kiev.ua</p> <p>17. Освіта дітей з особливими потребами / Сайт МОН України [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/osvita-osib-z-osoblivimi-potrebami/</p> <p>17. Електронний браузер та тренажер МКФ. Режим доступу до ресурсу: https://stage.icfinedu.org/browser</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<i>Аудиторія теоретичного навчання, проєктор, ноутбук, смартфон, наукова література, презентаційні матеріали</i>